

Vaarwel prullenbak...

Schoonmaker in de hoofdrol bij afvalbeheersing

Schoonmaakbedrijf SMB Willems introduceerde bij Alliander een nieuwe manier om de afvalverwerking te organiseren. Voor de medewerkers van Alliander betekende dit afscheid nemen van een vertrouwd gebruiksartikel op kantoor: de prullenbak onder het bureau. Met E-Coo wordt afval namelijk centraal en gescheiden ingezameld.

Restafval kost geld. Alles wat geen restafval wordt, bespaart geld', vertelt Marco van Dongen, directeur van Coo. Coo staat voor coördinatie van objectoptimalisatie. Het bedrijf biedt facilitaire diensten aan op operationeel-tactisch niveau. 'Op dit moment zoomen we in op het verwerken van afval', gaat van Dongen verder. 'Sommige soorten afval leveren zelfs geld op. En je draagt bij aan een duurzamere samenleving.' Vandaar de naam van de dienst: E-Coo.

Coo is een initiatief van schoonmaakbedrijf Novon en een grote afvalverwerker. 'We leveren in principe geen mensen, legt Van Dongen uit. 'Alleen diensten. We zoeken de samenwerking met partijen die in de uitvoering zitten, in dit geval een schoonmaakbedrijf. Ons doel is onder andere slimmer en duurzamer omgaan met afval. Om dit te bereiken is een gedragsverandering nodig van de gebruikers van een pand. Het is belangrijk dat het schoonmaakbedrijf meewerkt, omdat de vuiltaak verandert.'

Doel is om minder afval te produceren. Bovendien wordt het afval dat onvermijdelijk wel ontstaat, al bij de bron gescheiden. Van Dongen: 'We pakken de meest traditionele handeling in een kantoorom-

geving aan: het prullenbakje bij het bureau gaat weg. Op een strategische plek in een kantoorruimte plaatsen we een inzamelbak die verschillende afvalstromen kan verwerken. Pictogrammen en gekleurde afvalzakken moeten duidelijk maken voor welk afval een vak is bedoeld. De gescheiden stromen zijn over het algemeen: plastic, gft, papier, kartonnen bekertjes en batterijen.'

Besparingsmogelijkheden

Alliander maakt in haar hoofdkantoor in Arnhem sinds kort gebruik van de afvaldienstverlening. 1 september startte er een pilot. Het idee kwam van schoonmaakbedrijf SMB Willems. Mark Hamstra, adviseur Facility Management Services bij Alliander: 'Vorig jaar besteedden wij onze schoonmaakdienstverlening aan. Een vraag in de aanbesteding was of het schoonmaakbedrijf wilde meedenken over duurzaamheid.'

Tim de Jong, directeur van SMB Willems: 'We richten ons al een tijdje op maatschappelijk verantwoord ondernemen. Dit blijkt onder andere uit onze ISO 14001-certificatie. De vraag is hoe je zoiets vervolgens in de praktijk brengt. Hoe richt je je processen in?'

'Bij Sita, waar wij ook schoonmaken,

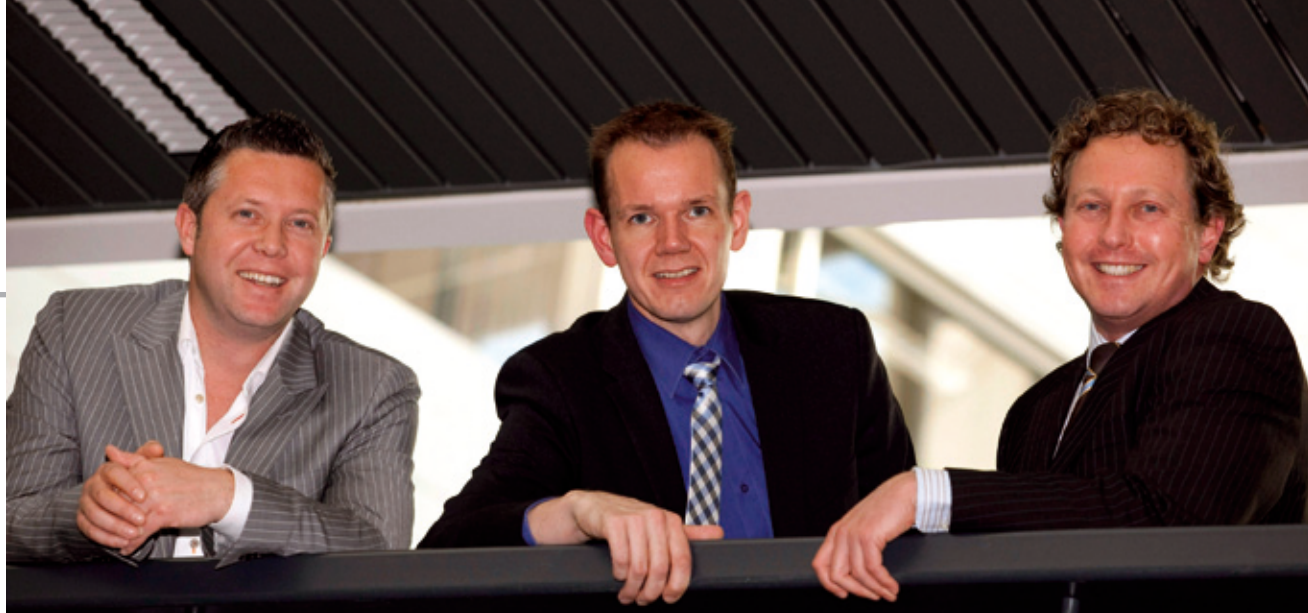
wordt ook met E-Coo gewerkt. Zo kwam ik ermee in aanraking. Ook daar is het concept opgenomen in de aanbestedingsprocedure. Zodoende hebben wij het bij Alliander geïntroduceerd.'

Hamstra: 'Het aanbod sloot aan op onze behoefte. We hebben onderzoek gedaan naar de afvalstromen van de facilitaire diensten en daaruit bleek dat er besparingsmogelijkheden waren op het gebied van het voorkomen en recyclen van afval. We zijn 1 september gestart met een pilotgroep.'

Deze groep moet sindsdien de prullenbak bij het bureau missen en het afval gescheiden aanbieden bij de centrale afvalbak. Maar het concept houdt meer in dan het weghalen van de prullenbakken bij het bureau. Van Dongen: 'We zijn een schakel tussen de afvalverzamelaar en het schoonmaakbedrijf. De opdrachtgever koopt onze dienst in, maar de samenwerking met het schoonmaakbedrijf is vervolgens essentieel. De schoonmaakmedewerkers moeten samen met de gebruikers van een pand het concept uitvoeren. 'We denken mee over de gehele afvalstroom. Dat betekent dat we de inkoopafdelingen al mee nemen. Hoe minder afval je inkoopt, hoe minder je het moet verwerken. We willen ondersteunen bij de afval-

Skender Imeraj (genomineerd voor de titel Schoonmaker van het Jaar) bij het inzamelpunt.

Vlnr: Tim de Jong, directeur SMB Willems; Mark Hamstra, adviseur Facility Management Services bij Alliander en Marco van Dongen, directeur van Coo

verwerking en recycling stimuleren. Er is winst te behalen; voor het milieu maar ook financieel. Van de totale hoeveelheid kantoorafval is gemiddeld 20 tot 30 procent meer te recyclen, dat nu nog in het restafval verdwijnt. Daarmee is een besparing tussen 10 en 12 procent op de afvalverwerkingskosten haalbaar, afhankelijk natuurlijk van de bestaande contracten.'

Lege afvalzakjes

De pilot is een paar weken op gang. De Jong: 'We merken dat de gebouwgebruikers nog moeten wennen. Communicatie is heel belangrijk. Onze schoonmakers zien als eerste als het niet goed gaat. Bij Alliander constateren we dat er nog koffiebekers of gft-afval bij het restafval zit. Ook is de definitie van plastic niet altijd duidelijk. We koppelen dit terug aan Coo en die gaan in overleg met Alliander.'

'We besparen nog niet echt tijd nu er geen prullenbakjes meer zijn, maar we zijn ook pas een paar weken bezig. Het legen van de afvalbak vergt nog wat extra aandacht. De zak met plastic hoeft in principe pas vervangen te worden als deze vol zit, maar nu zit er nog wel eens ander afval bij dat kan gaan stinken. Op dit moment legen we daarom de zakken vaker dan nodig.' Van Dongen: 'We hebben hetzelfde traject drie jaar geleden bij de Belastingdienst doorlopen. Daar liepen we tegen precies hetzelfde aan. Mensen moeten wennen. De schakel is de schoonmaakmedewerker, die moet weten wat hij moet doen en wat de afvalstromen zijn. Wij horen van het schoonmaakbedrijf hoe

het op een pand gaat. Het liefst stappen wij er natuurlijk zo snel mogelijk tussen-uit want dat betekent dat het goed gaat.' Hamstra is positief: 'De helft van ons restafval bestond uit lege zakjes. Dat waren de zakjes die in de prullenbakjes zaten die elke dag opgehaald werden. Daar zat vaak helemaal niets in. We voorkomen nu afval, we besparen op het aantal handelingen en we zijn minder geld kwijt aan afvalzakjes.'

Dagschoonmaak

Aan de introductie van het afvalwerkingsysteem gaat eerst een communicatietraject vooraf. Van Dongen: 'De communicatiecampagne start met een *trigger*. Bij Alliander waren dat posters met "Nog

ren bij de pilotgroep. Dat zijn de mensen die met het concept moeten gaan werken. De pilotgroep werd bij Alliander pas bekend ná de triggercampagne. De campagne bleek toen grotendeels langs hen heen te zijn gegaan.'

Hamstra: 'We gaan voorlopig door met de pilot. Eerst met de kleinere groep, maar straks willen we gaan onderzoeken hoe we in het hele bedrijf afval kunnen voorkomen. De eerste reacties zijn positief. Bovendien past het bij het nieuwe werken. Werkplekken worden door verschillende mensen gebruikt en dan is het niet prettig om de bananenschil van je voorganger nog onder je bureau in de prullenbak te hebben liggen.'

De Jong vult aan: 'Het sluit ook perfect aan bij dagschoonmaak. Als pandgebruikers de schoonmaker kennen, zijn zij nog meer geneigd het afval op de juiste manier bij het inzamelpunt aan te bieden.'

In de praktijk blijkt dat medewerkers hun afval meestal verzamelen op het bureau in een lege koffie- of waterbeker. Het gaat om een theezakje, een klokhuis of de verpakking van een snack. Medewerkers komen gedurende de dag langs het inzamelpunt als zij op weg zijn naar het toilet, een bespreking of de koffiemachine.

De Jong ziet het systeem als een kans om zich te onderscheiden van andere schoonmaakbedrijven: 'Wij willen voorlopen, meedenken over duurzaamheid, proactief bezig zijn met het schoonmaakproces. Dit zijn leuke dingen om over na te denken. We willen als partner samenwerken met de opdrachtgever'.

'De definitie van plastic is niet altijd duidelijk'

7 dagen en dan moet je aan dé Bak" en "Kom op, samen aan dé Bak". Pas bij de officiële start van de pilot, 1 september, werd duidelijk wat het project in de praktijk in zou houden en zijn bij de pilotgroep de prullenbakjes weggehaald.

'Ook na de implementatie gaan we door. Zo hebben we wel eens stappentellers uitgedeeld of voetstappen op de vloer geplakt om onder de aandacht te brengen dat medewerkers een stukje moeten lopen om hun afval weg te gooien.

'Van het traject bij Alliander hebben we geleerd dat de campagne mogelijk effectiever is als we deze specifiek uitvoe-